

Bilag 2 Varetagelse af understøttende undervisning fremadrettet

23-05-2014

Sagsnr.
2014-0080885

Problemstilling

Udvalget besluttede den 8. maj 2013, at skolernes understøttende undervisning på kort sigt skal varetages af det pædagogiske personale, som frigøres på fritidsinstitutionerne på grund af den reducerede åbningstid. Det er imidlertid ikke besluttet, hvad der skal ske, når en pædagogisk medarbejder fratræder sin stilling efter august 2014. Der er derfor behov for, at Børne- og ungdomsudvalget tager stilling til, om der skal være et fastsat krav til personalesammensætningen og varetagelsen af den understøttende undervisning.

Dokumentnr.
2014-0080885-16

Sagsbehandler
Sarah De Masi

I bilaget præsenteres 2 modeller for den fremtidige varetagelse af understøttende undervisning, hvoraf Børne- og ungdomsudvalget skal vedtage en af de præsenterede modeller. Folkeskolereformen indeholder både en intention om, at skolelederne får et ledelsesrum til at sammensætte sit personale, og et mål om at andre faggrupper (eksplicit pædagoger) integreres på skolen. I de kommende år er skolerne i en overgangsfase inden den fulde udmøntning af reformen (senest 2016), og samtidig skal København træffe beslutninger omkring fremtidens fritidstilbud, herunder en bæredygtig stillingsstruktur.

Forvaltningen anbefaler derfor, at beslutningen vedr. pædagogernes rolle på skolen opretholdes - som minimum frem til udvalget skal tage stilling til udmøntning af den fulde reform. Dette vurderes at give størst mulighed for at skabe en attraktiv arbejdsplads i forandringsperioden.

Baggrund

Folkeskolereformen introducerer understøttende undervisning og giver mulighed for, at andre personalegrupper end lærere kan varetage timer i understøttende undervisning. På kort sigt har BUU den 8. maj 2013 besluttet, at skolernes personalesammensætning er bundet af, at halvdelen af den understøttende undervisning skal varetages af pædagogisk personale, som frigøres på fritidsinstitutionerne på grund af den reducerede åbningstid. Det er imidlertid ikke besluttet, om der skal stilles krav til skolernes brug af personale i understøttende undervisning på længere sigt, hvilket giver en udfordring ved ledighed i forhold til den understøttende undervisning.

Bestemmelserne om den understøttende undervisning indeholder ingen konkrete indholds- eller formkrav, men folkeskolelovens § 16 a præciserer, at:

"Den understøttende undervisning skal anvendes til forløb, læringsaktiviteter m.v., der enten har direkte sammenhæng med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner, eller som sigter på at styrke

Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1600 København V

E-mail
CB6Z@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009288301

elevernes læringsparathed, sociale kompetencer, alsidige udvikling, motivation og trivsel.”

Indholdet i den understøttende undervisning kan spænde bredt og således både have et direkte fagligt indhold eller relatere sig til udviklingen af elevernes alsidige og sociale kompetencer og trivsel. Afhængig af det pågældende mål med den understøttende undervisning i en given situation vil det være forskelligt, hvilken faglig profil det er mest hensigtsmæssig, at vedkommende, som varetager den understøttende undervisning, har. Hvis målet for den understøttende undervisning relaterer sig til udviklingen af elevernes alsidige og sociale kompetencer, kan det pædagogiske personales kompetencer være særlige værdifulde.

Hvis målet for den understøttende undervisning derimod relaterer sig direkte til et fagligt indhold, kan det være hensigtsmæssigt, at faglæreren varetager undervisningen.

Udover lærere og pædagogisk personale kan man også åbne op for andre faggrupper. Som led i reformen lægges der op til et udvidet forpligtende samarbejde mellem skoler og det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv. Det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv kan bidrage til et mere varieret læringsmiljø og også varetage dele af den understøttende undervisning.

Status for rekruttering af pædagogisk personale til skolerne

Det fremgår af 'Grundlagspapir om pædagogisk personale på skoler i København' at visionen er, at samspillet mellem forskellige faggruppers særlige kompetencer, anvendelse af forskellige læringsarenaer og -former, samarbejde mellem de professionelle og frivillige tilsammen skal være med til at skabe en ny folkeskole med dygtigere børn i trivsel. Grundlagspapiret fremhæver desuden, at ambitionerne i folkeskolereformen og udviklingen af samarbejdet mellem faggrupperne i skolen først og fremmest er en kulturændring, som alle parter er forpligtede på at være med til at skabe og understøtte.

Børne- og Ungdomsforvaltningen har gennemført en proces til udvælgelse af det pædagogiske personale, der fra 1. august 2014 skal varetage opgaver på skolerne. Rekrutteringen er sket fra de skoletilknyttede fritidsinstitutioner. Det har i processen været en væsentlig forudsætning, at medarbejderne både har de rette kompetencer og motivation for at arbejde på skolen. Der har således været en vurdering af formelle kompetencer, realkompetencer og det lokale behov formuleret af skolelederen.

Processen er foregået i en tæt dialog mellem skoler og fritidstilbud, faciliteret af Områderne. Den endelige beslutning omkring udvælgelse af personale har været skolelederens, som har det overordnede ansvar

for det samlede skoletilbud. Der er i alt udvalgt 311 pædagogiske medarbejdere til at indgå på folkeskolerne.

For så vidt angår det øvrige pædagogiske personale på institutionsområdet er der forgået personaletilpasning i lyset af den ændrede åbningstid i fritidshjem, fritidsklubber og juniorklubber. I alle kommunale institutioner og klynger har der været indført ansættelsesstop for pædagogisk personale fra den 1. marts til 19. marts 2014. Indenfor den meget korte periode fik lederne alle stillinger på plads i en proces, som kørte gnidningsfrit, fordi lederne har været meget hurtige til at skabe sig et overblik og fordele personalet.

For så vidt angår de selvejende institutioner er situationen anderledes, da der er tale om selvstændige arbejdsgivere, og derfor har kommunen andre og mere begrænsede muligheder end tilfældet er med de kommunale institutioner. Tilpasningsprocessen er her fortsat igangværende og følges tæt.

Fremadrettede løsningsmodeller

Med den understøttende undervisning bringes nye faggrupper ind i skolen, som med deres læringsforståelser og begreber kan bidrage til at danne alsidige og varierede læringsmiljøer. De nye kompetencer og fagligheder skal supplere lærernes syn på læring og kompetencer hos børnene, så de bliver så dygtige som muligt.

Nedenfor gennemgås to modeller for varetagelse af den understøttende undervisning og skolernes personalesammensætning.

Model 1: Ingen krav ud over Folkeskoleloven

Ud fra princippet om størst muligt ledelsesrum kan skolerne fra august 2014 selv afgøre, hvordan den understøttende undervisning skal varetages. Skolerne skal overholde indholdet og intentionerne i Folkeskoleloven, men kan inden for disse rammer foretage lokale prioriteringer. Dermed kan den enkelte skole selv sammensætte den medarbejdergruppe, der bedst understøtter skolens strategi og indsatser. En skole kan fx profilere sig lokalt på et bestemt indhold i den understøttende undervisning. Det er i forlængelse af den generelle styringsmodel i BUF, hvor man ønsker at støtte den lokale ledelse i at træffe de beslutninger, der giver bedst mening lokalt. Ulempen ved denne model er, at det kan være vanskeligt at opnå en kulturforandring i forhold til at få det pædagogiske personale til at spille en større rolle på skolerne og dermed gøre optimalt brug af deres kompetencer. Det pædagogiske personale kan få vanskeligt ved at få fodfæste på skolerne og kan blive erstattet af læreruddannet eller andre faggrupper.

Model 2: Midlertidige krav til 2016

Hvis det skal imødekommes, at skolerne skal have et lokalt ledelsesrum, men at kulturforandringen samtidig skal hjælpes på vej, kan der indføres midlertidige krav til skolernes varetagelse af den understøt-

tende undervisning. I skoleårene 2014/2015 og 2015/2016 er kravet, at halvdelen af den understøttende undervisning varetages af pædagogisk personale. Det forventes, at det pædagogiske personale i højere grad kan få fodfæste på skolerne, hvis skolerne i en overgangsperiode oplever fordelene ved denne personalegruppe. Herefter har skolerne fuld selvforvaltning med understøttende undervisning, så længe de holder sig inden for Folkeskolelovens rammer. En sådan model indebærer imidlertid også et vist indgreb i det lokale ledelsesrum.

Anbefalinger

Børne- og Ungdomsforvaltningen anbefaler, at skolerne pålægges at opretholde det nuværende, midlertidige krav om, at halvdelen af den understøttende undervisning varetages af pædagogisk personale (model 2) for at sikre, at kulturforandringen på skolerne får fodfæste. Folkeskolereformens intentioner om at skabe nye praktiske, anvendelsesorienterede og varierede læringsformer vurderes at have gode betingelser med denne model.

Derudover har personalestrukturen for det pædagogiske personale på skolerne betydning for bæredygtigheden og personalestrukturen på fritidsområdet. Årsagen hertil er, at fritidsinstitutionerne efter folkeskolereformen har så kort åbningstid, at det vil være vanskeligt at tilbyde fuldtidsstillinger. Hvis der er mulighed for at dele personale mellem skoler og fritidsinstitutioner, kan der tilbydes mere attraktive stillinger til det pædagogiske personale.

Forvaltningen foretager i øjeblikket en analyse af strukturen og indholdet for fremtidens fritidstilbud. Afhængigt af hvad BUU beslutter på baggrund af denne analyse, vil den samlede fritidspædagogiske indsats på såvel skole som fritidsinstitution i 2016 kunne være anderledes organiseret og struktureret. Derfor er det forvaltningens vurdering, at midlertidige krav frem til dette tidspunkt vil være mest hensigtsmæssig. Det vil i højere grad understøtte en god forandringsproces af den pædagogiske sektor de kommende år. Det tager tid at omstille sektoren, hvorfor det anbefales at tage to skoleår med sikre rammer for det pædagogiske personale.

Eventuelle krav til skolernes varetagelse af understøttende undervisning vil træde i kraft d. 1. august 2014 sammen med folkeskolereformen.

Under begge modeller er det muligt at inddrage andre faggrupper i det omfang, skolerne finder det hensigtsmæssigt i forhold til at understøtte skolens strategi og indsatser. Det kan fx være det lokale idræts-, kultur- og foreningsliv. I model 2 er der dog et krav om, at halvdelen af den understøttende undervisning varetages af pædagogisk personale.

Specialområdet

Specialskoler og specialklasserækker har samme forpligtelser i understøttende undervisning som alment skoler. Med den nye stillingsstruktur for specialskoler og specialklasserækker, som blev implementeret fra skoleåret 2013/2014, er der imidlertid allerede indført pædagogisk personale på specialområdet. Specialskoler og specialklasserækker har dermed påbegyndt den kulturændring, som alment skolerne står over for.

I forbindelse med udmeldingen af bevillinger til folkeskolereformen blev der taget højde for, at specialskoler og specialklasserækker har pædagogisk personale i forvejen og ikke skal forpligtes til at ansætte yderligere pædagogisk personale. Det betyder, at specialområdet på langt sigt vil være forpligtet af de samme krav til varetagelsen af understøttende undervisning og personalesammensætning.

Økonomi

De foreslåede modeller for krav til varetagelsen af understøttende undervisning kan håndteres inden for den eksisterende økonomiske ramme. Skolerne har fået bevilling til at dække understøttende undervisning med halvdelen læreruddannet og halvdelen pædagogisk personale. Denne økonomiske ramme giver skolerne mulighed for at ansætte både pædagogisk personale, læreruddannet personale og andre faggrupper.